

ZLÍNSKÝ KRAJ

LUHAČOVICE

Město s lázeňskou tradicí od 17. století. Hlavním stavitelem byl Dušan Jurkovič, jenž nacházel inspiraci ve slovácké a valašské tradici. Léčivé prameny tu pomáhají pacientům s chorobami zažívacího ústrojí a dýchacích cest. Zámek je barokní, Velká kolonáda, jež zakrývá dva hlavní prameny,

Amandka a Vincentku, je z 50. let 20. století. Architektonickým skvostem je růžový Jurkovičův dům.

UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Na místě dnešního Uherského Hradiště pravděpodobně leželo správní středisko Velkomoravské říše (což dosvědčují archeologické nálezy). Po pádu Vel-

ké Moravy sice význam oblasti poklesl, ale v roce 1257 tu Přemysl Otakar II. založil královské město, později na čas proměněné v pevnost. V centru jsou dvě hlavní náměstí a chrám sv. Františka Xaverského z let 1670 – 77 s mohutným dvojvěžím. Kostel Zvěstování Panny Marie je gotický, stejně jako bývalá solnice.

KROMĚŘÍŽ

Město přezdívané „hanácké Atény“ s krásnými středověkými zahradami upravenými v 19. století. Ve starší Podzámecké zahradě se zachoval např. čínský pavilón či Pompejská kolonáda, rostou tu exotické dřeviny. Hlavním lákadlem Květné zahrady je 233 m dlouhá arkádová kolonáda s antickými sochami. Arcibiskupský zámek (jehož součástí jsou i zahrady) je zapsán na seznamu UNESCO. V obrazárně jsou vystavena díla světových mistrů (Brueghel, Tizian aj.) Centrem města je Velké náměstí s renesančními a kapitulními domy. Renesanční je i radnice (1550-1611) s 40 m vysokou věží.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

BRNO

Druhé největší město ČR, moravská metropole s dobře zachovalým historickým jádrem. Charakteristické panorama tvoří vrchy Špilberk (s hradem) a Petrov. Na Petrově stojí novogoticky upravená katedrála sv. Petra a Pavla. Gotická Stará radnice patří k nejvýznamnějším světským stavbám ve městě. Na Kapucínském náměstí je klášter s kostelem Nalezení sv. Kříže a podzemními hrobkami. Brněnský magistrát sídlí v barokním komplexu budov zvaném Nová radnice. Vila Tugendhat je na seznamu světového dědictví UNESCO.

MIKULOV

Město vína, na jehož místě stávalo hradiště a od 13. století hrad. Réva se pěstuje na vinicích pod nedalekou Pálavou a zpracovává se v podpálavských sklepech. V místním zámku – původně hradu, který rod Ditrichštejnů nechal přestavět na barokní zámek – je vinařské muzeum se vzácným desátkovým sudem z roku 1643. Farní kostel sv. Václava je renesanční, ditrichštejnská

hrobka na náměstí vznikla přestavbou vyhořelého kostela sv. Anny v 19. století.

ZNOJMO

Velkomoravské hradiště vzniklo na řece Dyji už v 11. století, krátce poté se zde nejspíš usadila česká údělná knížata. Město bylo založeno roku 1226. Dnešnímu Znojmu dominují zámek přestavěný z původního hradu, řada kostelů, gotická radnice z 15. století a mnoho památkově chráněných domů. Z technického hlediska je zajímavý 47 m vysoký železniční most přes Dyji. Známé jsou též místní okurky. První sem přivezl opat Šebestián Freytag z Uher roku 1571. Původně se užívaly k léčení, později se začaly jíst.

OLOMOUCKÝ KRAJ

OLOMOUC

V dějinách bývala Olomouc kulturním a náboženským centrem Moravy. Místní Univerzita Palackého je druhou nejstarší v zemi. K pamětihodnostem patří hlavně soubor šesti barokních kašen. V budově radnice na Horním náměstí je orloj z 15. století, čestný sloup Nejsvětější Trojice (tamtéž) je největším barokním sousoším ve střední Evropě (památko UNESCO). V katedrále sv. Václava byl v r. 1306 zavražděn poslední Přemyslovec Václav III. Na předměstí Hradisko je nejstarší moravský klášter (z 11. století). V Arcibiskupském paláci nastoupil roku 1848 na trůn císař František Josef I.

LIPNÍK NAD BEČVOU

Střed města v Moravské bráně s klasicistním zámekem obklopující mohutné hradby. Vysoká zvonice z roku 1609 byla postavena odděleně od gotického kostela sv. Jakuba. Na Masarykově náměstí se zachovala řada renesančních a barokních domů s podloubími. V zámeckém parku rostou

vzácné dřeviny, nedaleko stojí bývalá piaristická kolej, kde působil i genetik J. G. Mendel.

HRANICE

Leží ve středu Moravské brány, jež bývala významnou křižovatkou obchodních cest. Procházela tudy jantarová stezka. Dnes dvoupatrový renesanční zámek se čtyřmi křídly a osmibokou věží býval původně gotickou tvrzí. Na náměstí je barokní kostel Stětí sv. Jana Křtitele. Pozůstatkem židovského osídlení je synagoga a hřbitov.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

NOVÝ JIČÍN

Renesanční zámek na okraji historického jádra vznikl na místě gotického hradu, přičemž bylo využito starší zdivo ze 16. století. Dominantou města je goticko-renesanční věž farního kostela nanebevzetí Panny Marie. Podoba samotného kostela je výsledkem barokní přestavby z let 1729 – 36. Čtvercové náměstí lemují měšťanské domy, z nichž nejstarší vznikaly pravděpodobně už od 16. století. Nejceněnější je dům čp. 32 zvaný Stará pošta s renesanční patrovou arkádou v průčelí. Ve městě pobývali J. A. Komenský, František Palacký i ruský car Alexandr I. V roce 1790 tu zemřel generál Laudon.

OPAVA

Poklidné město s řadou historických památek a nejstarším muzeem v zemi. Zdejší gymnaziální muzeum bylo založeno už v roce 1814. V Opavě se narodil Petr Bezruč či autorka příběhů o Ivici Else Joy Adamsonová. Na Horním náměstí je budova radnice se šedesátimetrovou věží Hláskou (ze 17. století), naproti je elegantní

Slezské divadlo. Gotický cihlový kostel Nanebevzetí Panny Marie je ze 14. století, zajímavá je též Švédská kaple (kaple sv. Kříže) v Kateřinkách.

PŘÍBOR

Město založené v polovině 13. století prošlo po třicetileté válce rozsáhlou barokní přestavbou, jež mu vtiskla rozhodující ráz. Z ní také pocházejí fasády domů na náměstí s gotickým kostelem Narození Panny Marie a mariánským sloupem uprostřed. Světový věhlas ale Příboru (německy Freibergu) zajistil zakladatel psychoanalýzy Sigmund Freud, který se tu v roce 1856 narodil. Ve městě je jeho pomník a malé muzeum.

(ad)

foto: archiv